

TOIMINTAKERTOMUS 2022

YLEISKATSAUS

Jokiveden yleinen tila oli lähes koko vuoden kohtalaisen hyvä. Veden käyttökelpoisuuteen liittyvää merkittävää kuormitusta ei juurikaan havaittu. Uiminen oli joessa mahdollista koko kesän. Ongelmitta ei kuitenkaan selvitty, sillä elokuussa JVP Eura Oy:n puhdistamolla havaittiin putkirikko, jonka seurauksena jokeen pääsi valumaan sala- ja avo-ojia pitkin jätevettä.

Vuoden lopussa luonnonolot kurittivat jokea. Marras-joulukuussa alkaneet ja vuoden 2023 puolelle jatkuneet rankkasateet nostivat jokeen useita virtaamahuippuja. Niiden seurauksena joen kiintoainekuormitus nousi huippuunsa. Joulukuun lopussa alkoi näkyä myös sulfaattimaista lähtöisin olevaa veden happamoitumista ja metallien, erityisesti alumiinin liukenemista jokiveteen. Tämä johti myöhemmin tammikuun puolella kalakuolemiin.

Toimintakaudella 2022 Eurajoen vesiensuojeluyhdistys jatkoi aktiivista toimintaa edellisiltä vuosilta tutuiksi tulleilla toimintamalleilla. Yhdistys järjesti useita talkoita ja tapahtumia, otti osaa erilaisiin tilaisuuksiin, sekä otti kantaa Eurajokea koskeviin asioihin. Lisäksi yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa jatkettiin.

Yksi vesiensuojeluyhdistyksen merkittävimmistä vaikuttamisyrytyksistä, puhdistamoiden jätevesien purku Eurajokeen, tuli toistaiseksi päätökseensä, kun korkein hallinto-oikeus ei myöntänyt yhdistykselle valituslupaa. Tapaus antoi kuitenkin hyvää oppia ja ideoita jatkoa varten. Lupa-asiaan palataan seuraavan kerran vuonna 2026. Päätöksen seurauksena Vesiensuojeluyhdistyksen painoarvo jokiveden laadun havainnoitsijana kasvoi. Vuoden lopussa yhdistyksen kotisivuille rakennettiin kattava tietopankki veden laadun kansalaishavainnointiin ja havaintojen oikeanlaiseen raportointiin.

Eurajoen asemaa vaelluskalajokena pyrittiin edelleen vahvistamaan ja koskikunnostustyöt jatkuivat. Vaikka koskikunnostustyöt ovatkin Pyhäjärvi-instituutin sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen projekteja, on Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ollut niissä tänäkin vuonna vahvasti mukana. Tehdyn työn arvosta saatiin vahvistusta, kun keväällä Pappilankoskelle asennetun kalalaskurin tulokset julkaistiin. Kalalaskuri oli havainnut 111 vaellussiian sekä kymmenen taimenen nousun Eurajoen alimmilta kalaportailta.

Vesiensuojeluyhdistystä pitkään puhuttaneet kalastuksenvalvonnan ongelmat Eurajoessa nousivat entistä painokkaammin esille. Kalastusvalvontaa tehostettiin uusien kalastuksenkieltomerkkien avulla. Merkit hankittiin alajuoksulle vesialueiden omistajien ja Eurajoen-Lapinjoen kalatalousalueen yhteistyönä sekä yläjuoksulle Pyhäjärven seudun perhokalastajien toimesta.

Yhdistys osallistui myös suursimpukkakartoitukseen, ja Eurajoesta löytyikin useampia simpukkalajeja. Jokihelmisimpukkaa ei valitettavasti havaittu, ja sen palauttamiseen Eurajoen eliöstöön on vielä pitkä matka.

Yhdistyksen näkyvyyden parantamista jatkettiin perustamalla yhdistykselle Instagram-tili. Sillä oli vuoden lopulla jo mukavasti seuraajia ja julkaisujakin ehdittiin tehdä jo toista kymmentä.

JÄSENMAÄRÄ

Yhdistyksen jäsenmäärä kehittyi suotuisasti, olen vuoden lopussa suurempi kuin edellisenä vuonna. Jäsenrekisterissä oli 31.12.2022 yhteensä 130 nimeä. Henkilöjäseniä oli yhteensä 114, yhteisöjäseniä 13 ja kannatusjäseniä 3.

HALLITUS JA KOKOUKSET

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin keskiviikkona 26.3. Ruukin Sydämessä Eurassa. Puheenjohtajana kokouksessa toimi Seppo Varjonen.

Vuosikokouksen päätöksellä hallituksen puheenjohtajana jatkoi Seppo Varjonen. Hallituksen muina jäseninä jatkoivat varapuheenjohtaja Jari Lainio, jäsen- ja viestintäsihteeri Susanne Ekroth, sekä jäsenet Eija Kuusisto, Jari Sepponen ja Tuukka Degerman. Uusiksi jäseniksi valittiin Anniina Ranne, Petteri Kankaanpää ja Petri Kantola. Sihteeriksi valittiin Anniina Ranne. Hallituksen rahastonhoitaja vuonna 2022 toimi Paula Saarivuori, ja hallituksen elokuun kokouksessa asiantuntijajäseneksi valittiin Karri Jutila. Toiminnantarkastajiksi valittiin Vesa Jalonen ja Jussi Vallin.

Yhdistyksen hallituksella oli yhteensä yhdeksän kokousta, joista kolme oli sähköpostikokouksia.

EDUSTUS JA YHTEISTYÖ

Yhdistys on jatkanut aktiivista yhteistyötä muiden yhdistysten kanssa. Yhdistys oli osallisena SATAVESI Eurajoki-Lapinjoki työryhmässä, Eurajoen vedenkäyttäjien työryhmässä sekä JOKI-ohjelman työryhmässä. Yhteisiä palavereja järjestettiin myös VARELY:n kalatalousyksikön ja Paneliankosken Voiman kanssa. Lisäksi yhdistys on Satakunnan järjestöyhteistyöryhmä JYTRY:n jäsen, ja yhdistyksen puheenjohtaja osallistui JYTRY:n palaveriin. Yhteistyötä kuntien ja jokialueiden asukkaiden kanssa jatkettiin hyvässä hengessä.

TAPAHTUMAT

Vaelluskalaseminaari pidettiin yhdessä Pyhäjärvi-instituutin kanssa 19.5. Eurajoki-salissa aiheena ”Takaisin Lohijoeksi”. Seminaarissa oli puhumassa useita asiantuntijoita. Puheenvuorot tallennettiin ja niitä on mahdollisuus kuunnella myös yhdistyksen kotisivujen kautta.

Eurajoki-melonta järjestettiin yhdessä Euran kanoottiklubin kanssa lauantaina 21.5. ja siihen osallistui ennätysmäärä melojia. Tällä kertaa melonnan reitti kulki Eurassa Kauttuan Ruukinpuistosta Eurakoskelle Kiukaisiin ja matkaa kertyi noin 15 kilometriä. Kauttuan Ruukinpuistossa järjestettiin ennen melontaa Lähtöjuhla. Näytteilleasettajia ja torimyyjiä oli runsaasti. Ohjelma oli monipuolinen sisältäen muun muassa paneelikeskustelun teemalla ”Vaelluskalat ja kalatarinat – Eurajoki takaisin lohijoeksi”. Juhlan kruunasi Eija Kantola & Omega yhtyeen konsertti.

Yhdistys esitteli toimintaansa heinäkuussa Panelia-päivässä ja elokuussa Eurajoen markkinoilla. Pappilankoskella esiteltiin kalalaskuria, mikä herättikin mukavasti kiinnostusta markkinakävijöissä. Suosittuja vaelluskalaretkiä järjestettiin syksyllä sekä Kauttuankoskella että Eurajoen Pappilankoskella.

Syyskuussa järjestettiin Eurajoen Huhdan koulussa kalastuspäivä yhdessä Lounais-Suomen Kalatalouskeskuksen ja Vesiosuuskunnan kanssa. Kalastuspäivän aikana oppilaille jaettiin tietoutta kalastuksesta ja kalaruuista.

TALKOOTOIMINTA

Vesien suojeleuyhdistys on aktiivinen talkotoimija ympäri vuoden. Jättipalsamin kitkentätalkoot jatkuivat Eurajoen ympäristössä. Eurassa saatiin nauttia edellisten vuosien talkoiden tuloksista, kun jättipalsamien määrän havaittiin selkeästi vähentyneen. Jättipalsamitalkoot olivat osa Pyhäjärvi-instituutin *Viheliäiset vieraat* -hanketta. Yhdistys osallistui myös instituutin hallinnoimaan EuraKala -hankkeeseen, jossa kerättiin arvokasta tietoa siian lisääntymisestä.

Kevättalvella nikkaroitiin ja ripustettiin linnunpönttöjä. Ensimmäiset pöntöt rakennettiin telkille, mutta myöhemmin pönttöjä tehtiin myös pienemmille lintulajeille. Syyskuun alussa niitettiin jo toista vuotta peräkkäin Eurajoen rannalla sijaitsevaa Wanhan Apteekin puutarhaa Kiukaisissa. Perinteiset jokisiivoustalkoot järjestettiin syyskuussa Euran kunnan tuella. Lokakuussa yhdistyksen talkooväki rakensi Kakkerinsuolle neljännen käsipadon.

VAIKUTTAMINEN JA KANNANOTOT

Yhdistys on jo useamman vuoden ajan pyrkinyt vaikuttamaan JVP Eura Oy:n, Apetit Suomi Oy:n ja Säkyylän kunnan jätevedenpuhdistamoiden ympäristölupiin valittamalla päätöksistä. Syksyllä 2022 korkein hallinto-oikeus ei myöntänyt yhdistykselle valituslupaa, joka koski puhdistamoiden lupaa laskea puhdistetut jätevedet Eurajokeen. Näin pitkä työrupeama tuli siltä osin päätökseensä, mutta asiaan palataan lupaehtojen mukaisesti vuonna 2026.

Vuoden alussa yhdistys antoi lausunnon ELY-keskukselle Pyhäjärvisuon perhokalastajien harjuistutusaloitteeseen. Harjuksen poikaset istutettiin Kauttuankoskeen jo loppuvuodesta. Lisäksi yhdistys päätti jättää aloitteen Turajärven padon modernisoinnista ELY-keskukselle.

Kesäkuussa yhdistys vastusti mielipiteessään luvan myöntämistä Adven Oy:n toiminnan muutoslupahakemukseen.

Alla luettelona kaikki vuoden 2022 lausunnot.

- Vesiensuojeluyhdistyksen vastaus Turajärven suojeluyhdistyksen vastineeseen
- Vesiensuojeluyhdistyksen vastine ELY:n Vesiyksikön vastaukseen Juvajoki aloitteesta
- Vesiensuojeluyhdistyksen aloite Turajärven padon modernisoinniksi ja V -padon rakentamiseksi
- Kakkerinsuon osaennallistamissuunnitelma ja toimenpidelupahakemus vuodelle 2022
- Mielipide Kauttuun lämpövoimalaitoksen turve-jäteliemiseos -lupahakemukseen
- Valituslupahakemus ja valitus KHO:lle ESAVI:n päätöksistä 12.12.2019 nro 491/2019, nro 490/2019 ja nro 489/2019

Lausunnot löytyvät osoitteesta <https://www.evsy.fi/julkaisut/lausunnot/>

TALOUS

Vesiensuojeluyhdistyksen taloudellinen tilanne pysyi vuonna 2022 edelleen vakaana. Yhdistys sai Euran kunnalta 1 000 euron avustuksen melontatapahtuman ja jokisiivouksen järjestämiseen. Huittisten säästöpankkisäätiöltä saatiin 2 000 euroa, joka ohjattiin suoraan yhdistyksen Eurajoki-tilille. Myös Leader Pyhäjärvisuon myönsi melontatapahtumalle 500 euron avustuksen.

Yhdistyksen jäsenmaksu vuonna 2022 oli 10 euroa henkilöltä. Yhdistysten jäsenmaksu oli 30 euroa, kuntien ja yritysten jäsenmaksu 50 euroa sekä kannatusjäsenmaksu 100 euroa.